

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Muistio 1/2023
3.5.2023

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA PROSESSIJAOSTO

Aika: 21.3.2023, klo 9.16–11.14
Paikka: Teams-verkkokokous

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Pauliina Kanerva (TEM) avasi kokouksen klo 9:16 ja totesi sen asiallisesti koolle kutsuksi.

Todettiin läsnäolijat ja muutokset ryhmän kokoonpanossa. Minna Valtavaara (YM) on jäänyt pois prosessijaostosta ja hänen tilalleen on tullut Eeva-Maija Puheloinen. TEM:n uutena edustajana paikalla Lauri Wilenius. Minna Nissilä (VTT) ja Markus Latva-Aho (pelastuslaitos) ovat jääneet pois.

Osallistuja	Läsnä	Osallistuja	Läsnä
Pauliina Kanerva (pj.)	x	Mirja Palmén	x
Tero Järvenpää (siht.)	x	Taru Reinikainen	-
Miina Grönlund	-	Tina Sammi	x
Tanja Heinimaa	x	Mervi Satta	x
Kati Hietamäki	x	Kalle Seppänen	-
Jyrki Kangasmäki	x	Mari Suominen	x
Eeva-Maija Puheloinen	x	Jari Suoninen	-
Mira Leinonen	-	Annika Svahn	x
Kirsi Levä	x	Sari Tuhkunen	-
Sami Nikander	-	Jenni Uljas	x
Harri Järvelin	x	Tarja Virkkunen	-
Kirsi Kyrkkö	x	Mari Leppilampi	-
Lauri Wilenius	x		

2. Esityslistan hyväksyminen

- Hyväksyttiin esityslista, eikä siitä esitetty huomioita.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja, ei huomioita. Puheenjohtaja lisäsi, että pöytäkirjat julkaistaan myös valtioneuvoston hankeikkunassa: [Turvallisuustekniikan neuvottelukunta 2021 - 2024 - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu \(tem.fi\)](#)

4. Ajankohtaista TEMissä

Pauliina Kanerva piti esityksen TEM:n ajankohtaisista asioista, kuten käynnissä olevien lakihankkeiden tilanteesta ja EU-sääntelymuutoksista liittyen varautumiseen poikkeusoloissa ja teollisuuslaitosten turvauhkiin.

Kerrattiin edellisissä kokouksissa esiteltyjen säädösmuutosten tilannetta, kuten turvauhkien huomiointi kemikaaliturvallisuuslaissa, jakeluasemia koskevien säännösten uudistaminen, EU:n markkina- ja turvallisuusasetuksen tuotesektorien täytäntöönpano ja ns. yhden luukun hankkeet.

EU-sääntelyssä ajankohtaisista asioista esiteltiin yleinen tuoteturvallisuusasetus (GPSR), CER-, ja NIS2 -direktiivit, kyberkestävyyssäädös (LVM), SMEI-mekanismi, Net Zero Industry Act komission asetusehdotus sekä komission ehdotus kriittisistä raaka-aineista. CER, NIS2, SMEI ja kyberkestävyyssäädökset liittyvät keskeisesti huoltovarmuuteen, kyberturvallisuuteen ja häiriönsietokykyyn. Hankkeiden tilanne lyhyesti:

- CER-direktiivin täytäntöönpanohanketta vetää SM ja mukana ovat kaikki ministeriöt. Direktiivi on seurausta turvallisuusympäristön muutoksista. Sen avulla pyritään vahvistamaan kriittisten toimijoiden ja toimintojen häiriönsietokykyä ja tehostamaan viranomaisien välistä koordinaatiota ja yhteistyötä EU-alueella.
- NIS2 soveltamisalaa on laajennettu NIS1-direktiivistä. Lainsäädäntöhanketta vetää LVM. Keskeisenä tavoitteena on yhdenmukaistaa eräiden yhteiskunnan kriittisten sektoreiden kyberturvallisuusriskienhallinta- ja raportointivelvoitteita.
- Euroopan komissio on julkaissut ehdotuksen 15.9.2022 kyberturvallisuudesta. Kyberkestävyyssäädöksen tarkoituksena on suojella erityisesti kuluttajia tietoturvariskeiltä. Säädös täydentäisi nykyistä kyberturvallisuutta koskevaa lainsäädäntökehitystä, johon sisältyvät NIS2-direktiivi ja kyberturvallisuusasetus.
- SMEI-mekanismien tarkoituksena on turvata EU perusvapaudet eli tavaroiden, palveluiden ja henkilöiden vapaa liikkuvuus sekä välttämättömien tavaroiden ja palveluiden saatavuus poikkeusolosuhteissa.
- Net Zero Industry Act komission ehdotuksella pyritään edistämään nollapäästöteknologia-projekteja ja -investointeja Euroopassa.
- Asetus- ja tiedonanto -ehdotuksella kriittisistä raaka-aineista pyritään hankkeiden lupamennettelyjen sujuvoittamiseen sekä häiriönsietokyvyn varmistamiseen mm. toimitusketjujen seurannalla ja varastojen koordinoinnilla.
- Esitys on Tiimerissä.

Kyrkkö (STM) kysyi, onko yhdenluukun sovittamishankkeen tilanteesta tarkempaa tietoa. Hietamäki (Tukes) totesi yhden lupakäsittelyn olevan vireillä ja että käsittelyä tehdään Tukesin ja AVI:n kanssa yhteistyössä. Puheenjohtaja muistutti, että AVI:lla on yhden luukun hankkeessa koordinoiva rooli ja hakija voi lupaprosessin aikana päättää, noudatetaanko yhden luukun periaatetta loppuun saakka.

5. Ajankohtaista Tukesissa

Kati Hietamäki esitteli Tukesin ajankohtaisia asioita. Poimintoja esityksestä:

- Valvontajärjestelmä KEMUn käyttö on loppunut tammikuussa ja Tukesissa on siirrytty kokonaisuudessaan VALLU-järjestelmään.
- Vuoden 2023 valvontateemoiksi on nostettu vastuullisuus, prosessiturvallisuuskriittisten laitteiden määrittely ja kunnossapito sekä turvauhat.
- Viestintäsuunnitelmaa läpikäydään kvartaaleittain. Oppaista päivitettävänä ovat putkisto-, vety ja kaupan patruunavarasto-oppaat.
- Etentti-oppimisympäristöön on suunnitteilla lisää koulutusmateriaalia ja käytönvalvojatentteihin on lisätty kysymyksiä.
- Esitys on Tiimerissä

Puheenjohtaja kommentoi, että vedyn varastoinnin ja käsittelyn turvallisuustason ohjeistamisessa on jäsenvaltioilla merkittävä vastuu. Hietamäki lisäsi, että esimerkiksi vetylaitosten suojaetäisyyksien tarkempaa ohjeistusta on toivottu toiminnanharjoittajapuolelta, jotta uusien laitosten sijoittaminen olisi mahdollisimman selkeää.

6. Ajankohtaista kemikaalilaitosten valvonnassa

Tukesin onnettomuustutkinta jätteiden kierrätyslaitoksella

Aatu Isotalo (Tukes) esitteli vuonna 2022 jätteiden kierrätyslaitoksella sattuneen onnettomuuden tutkinnan tuloksia. Jätteen käsittelyprosessissa syntyi vaarallinen reaktio, jonka seurauksena myrkyllistä kaasua vapautui ulos reaktorista aiheuttaen yhden työntekijän menehtymisen. Tutkinnan esittelyliitteessä on kuvattu onnettomuudesta oppiminen ja suosituksia vastaavien tapahtumien välttämiseksi. Oleellista vastaavien onnettomuuksien ehkäisemiseksi on jätekemikaalien vaaraominaisuuksien tunnistaminen. Jäteketjun osapuolien on varmistuttava riittävästä tiedonvaihdosta keskenään. Jätteiden tuottajien on vastaavasti varmistettava, että jätelaitoksen viranomaisluvista on huomioitu jätekemikaalien vaaraominaisuudet. Vaarallisten reaktioiden ja häiriötilanteiden hallintaosaaminen on erityisen tärkeää kiertotaloudessa, koska häiriötilanteissa voi muodostua suuriakin määriä vaarallista kemikaalia. Julkaisut tutkinnasta löytyvät Tukesin verkkosivuilta osoitteesta [Jätteiden kierrätyslaitoksella Järvenpäässä tapahtunut onnettomuus aiheutui vaarallisesta reaktiosta | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#).

- Heinimaa (Tukes) huomautti, että vaarallisten kemikaalimäärien arviointi suhdelukulaskennassa on ollut myös EU-tasolla käsittelyssä. Selkeitä yhteisiä toimintamalleja ei vielä ole löydetty.
- Mervi Satta kertoi käyneensä tutkintaraporttia läpi koulutustehtävissä ja kysyi, onko tapaus ratkennut oikeuskäsittelyssä.
- Järvelin (kemianteollisuus ry) kommentoi myös raporttia, esitti yleisiä huomioita valvonnasta ja ehdotti, voisiko Tukesin tarkastushavaintoja hyödyntää jatkossa alan yritysten tiedonvaihdoissa tehokkaammin.
- Levä (Tukes) kertoi, että asian poliisitutkinta on vielä kesken. Hän totesi Järvelinin ehdotuksen Tukesin valvontatiedon hyödyntämisestä olevan hyvä ja toivoi, että Kemianteollisuus ry:ssä kiinnitettäisiin jatkossa huomiota toimittaja-auditointeihin. Vaarallisten jätteiden kierrätys- ja käsittelylaitoksilla sattuvat onnettomuudet ovat EU:n teematutkinnan aiheena vuonna 2023.

Prosessiturvallisuusjärjestelmäprojektin esittely / Veikko Kujala (Tukes)

Kujala esitteli uutta Tukesissa käynnistettyä projektia (PROTO). Projektin tavoitteina on määrittää yhtenäiset ja yksityiskohtaiset vaatimukset prosessiturvallisuusjärjestelmän osa-alueille ja tarjota

toiminnanharjoittajille malli prosessiturvallisuusjärjestelmän vaatimustenmukaisuuden arvioimiseksi. Prosessiturvallisuusjärjestelmän malli rakennetaan vastaamaan Seveso III -direktiivin ja valtioneuvoston asetuksen 685/2015 liitteen III vaatimuksia. Projektin pääpaino on Seveso-direktiivin mukaisissa kohteissa, mutta vaatimuksia sovelletaan myös lupalaajuisiin tuotantolaitoksiin. Projektin lopputulokset tullaan huomioimaan Tukesin valvonnassa laajamittaisen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin osalta. Projektin on määrä valmistua vuoden 2023 loppuun mennessä ja valvontakäytäntöjen muuttaminen menisi vuoden 2024 puolelle. Esitys on Tiimerissä.

- Kirsi Kyrkkö (STM) kysyi, onko viranomaisyhteistyötä huomioitu prosessissa. Kujalan mukaan projektin aikana voidaan miettiä rajapintoja ja yhteistyömahdollisuuksia.
- Levä kommentoi yleisesti Tukes-AVI yhteistyötä. Ylätasolla ja ministeriöiden välillä on käyty keskustelua yhteistyön kehittämiseksi ja kehitystyö on käynnissä.

7. Kansainväliset asiat

- TWG 2, 7.-9.6, Tanska / Tanja Heinimaa (Tukes) osallistuu
- MJV 18-20.10.2023 / Tero Järvenpää (Tukes) osallistuu
- Heinimaa esitteli tulevia EU-kokouksia ja muistutti, että Tiimeriin on lisätty oma Seveso-osio, jossa on myös selitetty lyhenteet.
- Heinimaa kertoi, että Suomen 4-vuotisraportti Seveso-asioista on tehtävä 30.9.2023 mennessä. Tukes koordinoi raportointiasian ja kutsuu koolle tarvittavat tahot (TEM, SM ja YM) mukaan. TEM- ja SM-yhteyshenkilöt varmistettiin kokouksessa. YM osalta pyydettiin erikseen ilmoittamaan yhteyshenkilö. Heinimaa lupasi lähettää yhteistyötahoille asiasta viestiä.
- Kanerva kommentoi, että STM-työsuojelu kuuluu myös mukaan tiedonvaihtoon.
- Kehitysehdotukset Seveso-raportointiin liittyen pyydettiin lähettämään Tukesiin 31.3.2023 mennessä.

8. Muut esille tulevat asiat

- Ajankohtaisia asioita (voi olla yhteydessä etukäteen sihteeriin)
- Sihteeri välitti viestin Sari Tuhkuselta CLP-asetuksesta annetusta muutosehdotuksesta:
CLP-asetuksen revisiossa ehdotetaan merkintöjä polttoainepumppuihin. Näin on ehdotettu muutettavaksi CLP-asetuksen liitteen II 5 osa. 5 OSA: vaaralliset aineet ja seokset, joihin sovelletaan 29 artiklan 3 kohtaa. Valmiiksi sekoitetun sementin ja märän betoniin on oltava jäljennös 17 artiklan mukaisista merkinnöistä. Kun on kyse aineesta tai seoksesta, joka toimitetaan täyttöasemalta ja pumpataan suoraan ajoneuvossa kiinteästi olevaan säiliöön, josta ainetta tai seosta ei normaalioloissa ole tarkoitus poistaa, 17 artiklassa tarkoitettujen merkintöjen on oltava asianomaisessa pumpussa.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään 29.5 klo 12.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:14

JAKELU

Prosessijaoston jäsenet ja asiantuntijat
TENKin jaostojen sihteerit